

Ďábel ve vlasech královny

© *Ladislav Klaus*

Někteří sběratelé papírových platidel se ptají, jak rozeznat kanadské bankovky vzoru 1954 - zda se jedná o variantu s ďáblem ve vlasech královny, či ne.

Tento článek se pokouší záhadu objasnit.

Dne 6. února 1952 zemřel anglický král Jiří VI.

*Oficiální fotografie krále Jiřího VI. z roku 1940
(Zdroj: Wikipedia.org)*

V té době obíhaly bankovky vzoru 1937, které nahradily předchozí vzor 1935. Bank of Canada vydala tuto emisi vyhovující novému zákonnému předpisu, aby bankovky byly tištěny dvojjazyčně, tedy s anglickým a francouzským textem. Bankovky vzoru 1937 v hodnotách od 1 do 50 dolarů nesly portrét krále Jiřího VI., stodolarová bankovka portrét Johna A. Macdonalda a tisícidolarová bankovka portrét Wilfrida Lauriera.

Portrét krále Jiřího VI. (Pick 64)

Portrét Macdonalda (Pick 65)

Krátce po smrti Jiřího VI. začala kanadská emisní banka Bank of Canada připravovat novou sérii bankovek s portrétem nového monarchy, královny Alžběty II. Rytec George Gundersen z British American Bank Note Company použil jako předlohu pro portrét královny fotografii princezny Alžběty od Yousufa Karshe z roku 1951.

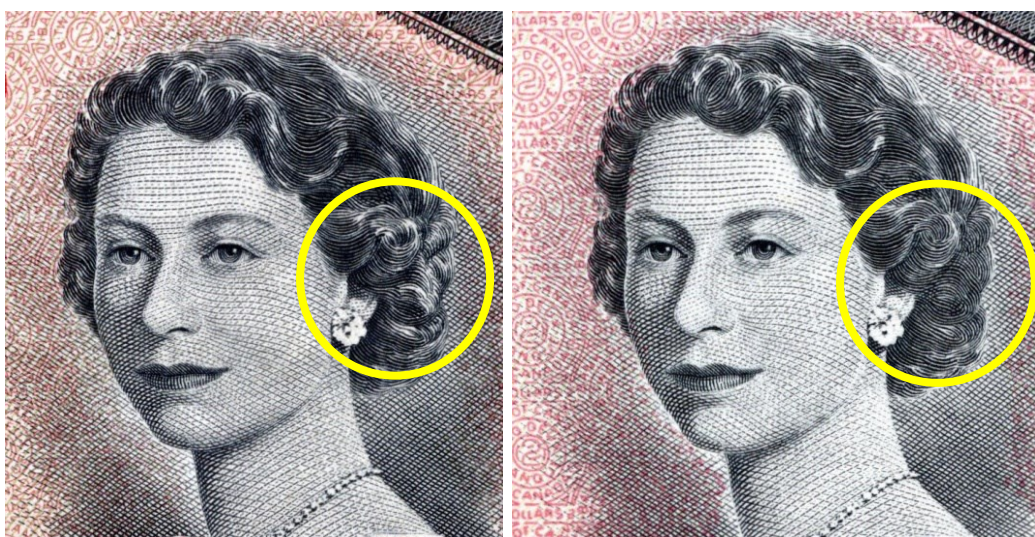
*Fotografie princezny Alžběty od Yousufa Karshe z roku 1951
(Zdroj: Wikipedia.org)*

Na rubových stranách nové emise bylo upuštěno od alegorických výjevů a místo nich byly použity různé kanadské krajinné scenérie. Barevná kompozice přitom zůstala stejná, to znamená, že 5dolarová bankovka s Alžbětou II. měla stejnou barvu jako ta s Jiřím VI. Rovněž byla zachována škála nominálních hodnot.

Na tisku této série se podílely dvě kanadské tiskárny; 1, 5, 20, 50, 100 a 1000 dolarů tiskla firma Canadian Bank Note Company a nominály po 1, 2, 5 a 10 dolarů tiskla firma British American Bank Note Company. Je zajímavé, že jedno a pětidolarovou bankovku tiskly obě tiskárny. Názvy těchto tiskáren jsou vytištěny v dolní části lícni strany bankovky.

Zvídaví lidé postřehli, že část kadeří na první variantě královnině portrétu působí dojemem ztvárnění hlavy ďábla. Varianta „ďábel ve vlasech“ nebyla vytvořena úmyslně, jak si mnoho lidí představovalo, ale došlo k tomu náhodně při ryteckém přepisu princeznina portrétu z originální fotografie od Yousufa Karshe.

Ďábel ve vlasech

Upravená verze

Tato první varianta byla dána do oběhu 9. září 1954. Od té doby se vystřídalo několik bankovních guvernérů a viceguvernérů, jejichž podpisy jsou na této sérii. (viz tabulky)

Guvernér	Funkční období
Graham F. Towers	10.9.1934 – 31.12.1954
James E. Coyne	1.1.1955 – 24.7.1961
Louis Rasminsky	24.7.1961 – 2.1.1973
Gerald K. Bouey	2.1.1973 – 31.1.1987
John W. Crow	2.1.1987 – 31.1.1994

Viceguvernér	Funkční období
James E. Coyne	1.1.1950 – 31.12.1954
John Robert Beattle	1.1.1955 – 31.12.1971
Gerald K. Bouey	1.1.1972 – 2.1.1973
R. William Lawson	1.3.1973 – 29.2.1984
Gordon G. Thiessen	27.10.1987 – 31.1.1994

Tyto tabulky též umožní lehce rozeznat, zda se jedná o bankovky s „dáblem ve vlasech“ nebo o druhou, vyretušovanou variantou.

První varianta – „dábel ve vlasech“

1 dolar

Západní prérie s oblohou (Pick-66)

Tiskárna: Canadian Bank Note Company

a) J. E. Coyne – J. R. Towers	b) J. R. Beatte – J. E. Coyne
-------------------------------	-------------------------------

2 dolary

Krajina v horním Melboumu, Quebec (Pick-67)

Tiskárna: British American Bank Note Company

a) J. E. Coyne – J. R. Towers	b) J. R. Beatte – J. E. Coyne
-------------------------------	-------------------------------

5 dolarů

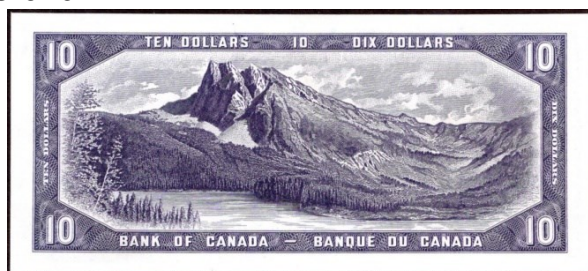

Vydří vodopády poblíž aljašské dálnice (Pick- 68)

Tiskárna: British American Bank Note Company

a) J. E. Coyne – J. R. Towers	b) J. R. Beatte – J. E. Coyne
-------------------------------	-------------------------------

10 dolarů

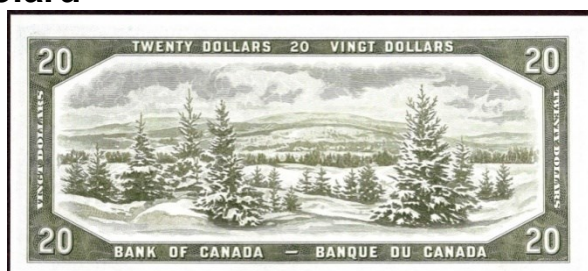
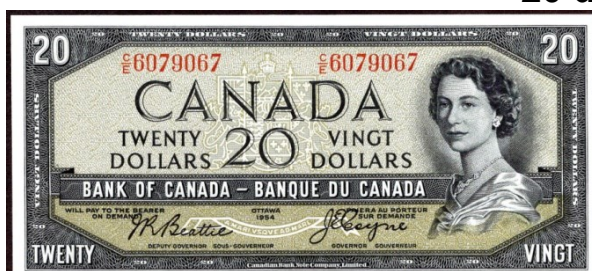

Hora Burgess v Britské Kolumbii (Pick-69)

Tiskárna: British American Bank Note Company

a) J. E. Coyne – J. R. Towers	b) J. R. Beatte – J. E. Coyne
-------------------------------	-------------------------------

20 dolarů

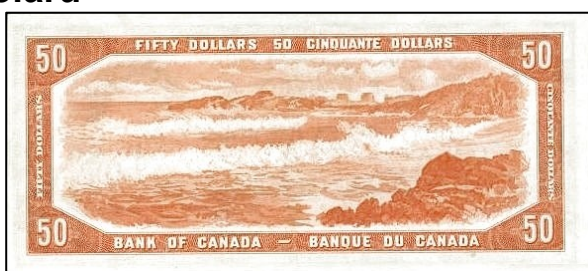

Laurentiánské pohoří v zimě (Pick-70)

Tiskárna: Canadian Bank Note Company

a) J. E. Coyne – J. R. Towers	b) J. R. Beatte – J. E. Coyne
-------------------------------	-------------------------------

50 dolarů

Pobřeží v Lockeportu (Pick-71) (zdroj: Bank Note Museum)

Tiskárna: Canadian Bank Note Company

a) J. E. Coyne – J. R. Towers	b) J. R. Beatte – J. E. Coyne
-------------------------------	-------------------------------

100 dolarů

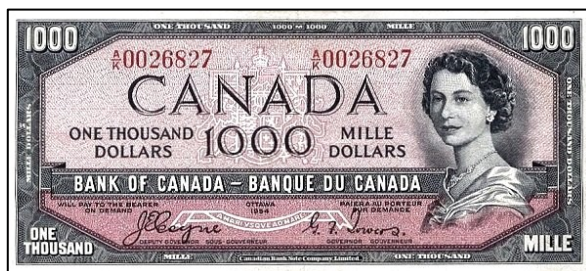

Okanaganské jezero v Britské Kolumbii (Pick-72)

Tiskárna: Canadian Bank Note Company

a) J. E. Coyne – J. R. Towers	b) J. R. Beattie – J. E. Coyne
-------------------------------	--------------------------------

1000 dolarů

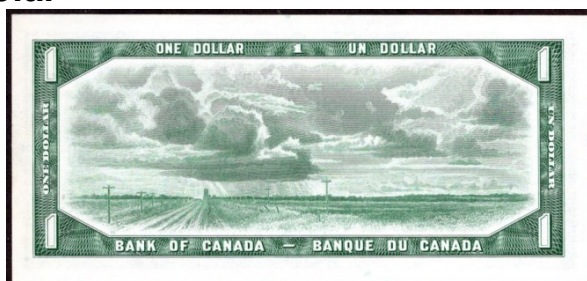
L'Anse St. Jean u Saguenéské řeky (P-73)(zdroj: Bank Note Museum)

Tiskárna: Canadian Bank Note Company

J. E. Coyne – J. R. Towers

Druhá varianta – „d'ábel ve vlasech“ vyretušován

1 dolar

Západní prerie s oblohou (Pick-74)

Tiskárna: Canadian Bank Note Company

a) J. R. Beattie – J. E. Coyne	b) J. R. Beattie – L. Rasminsky
--------------------------------	---------------------------------

1 dollar

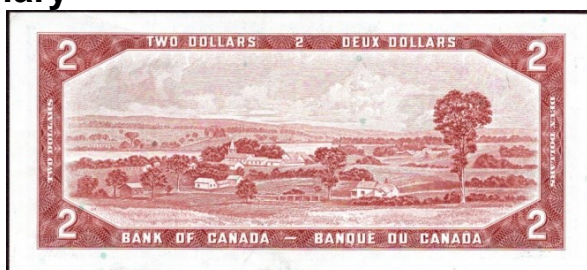

Západní prairie s oblohou (Pick-75)

Tiskárna: British American Bank Note Company

a) J. R. Beattie – J. E. Coyne	b) J. R. Beattie – L. Rasminsky
c) G. K. Bouey – L. Rasminsky	d) R. W. Lawson – G. K. Bouey

2 dolary

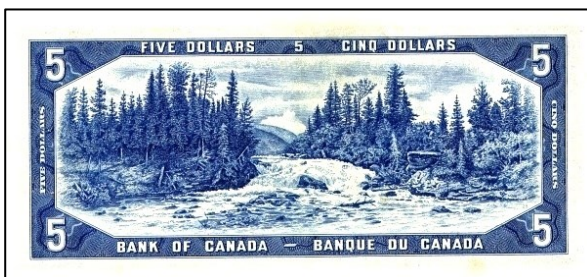

Krajina v horním Melboumu, Quebec (Pick-76)

Tiskárna: British American Bank Note Company

a) J. R. Beattie – J. E. Coyne	b) J. R. Beattie – L. Rasminsky
c) G. K. Bouey – L. Rasminsky	d) R. W. Lawson – G. K. Bouey

5 dolarů

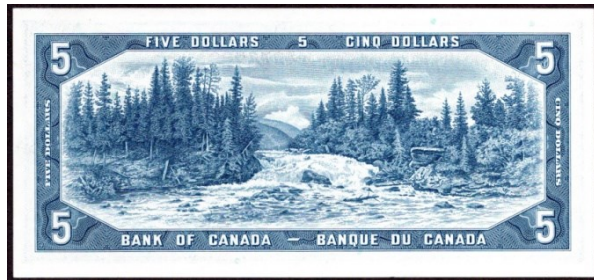

Vydří vodopády poblíž aljašské dálnice (Pick- 78) (zdroj: Bank Note Museum)

Tiskárna: British American Bank Note Company

J. R. Beattie – J. E. Coyne

5 dolarů

Vydří vodopády poblíž aljašské dálnice (Pick- 77)

Tiskárna: Canadian Bank Note Company

a) J. R. Beattie – J. E. Coyne	b) J. R. Beattie – L. Rasminsky
c) G. K. Bouey – L. Rasminsky	

10 dolarů

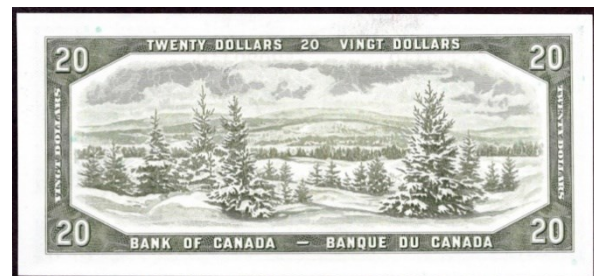

Hora Burgess v Britské Kolumbii (Pick-79)

Tiskárna: British American Bank Note Company

a) J. R. Beattie – J. E. Coyne	b) J. R. Beattie – L. Rasminsky
--------------------------------	---------------------------------

20 dolarů

Laurentiánské pohoří v zimě (Pick-80)

Tiskárna: Canadian Bank Note Company

a) J. R. Beattie - J. E. Coyne	b) J. R. Beattie – L. Rasminsky
--------------------------------	---------------------------------

50 dolarů

Pobřeží v Lockeportu (Pick-81)

Tiskárna: Canadian Bank Note Company

a) J. R. Beattle – J. E. Coyne	b) J. R. Beattle – L. Rasminsky
c) R. W. Lawson – G. K. Bouey	

100 dolarů

Okanhanské jezero v Britské Kolumbii (Pick-82)

Tiskárna: Canadian Bank Note Company

a) J. R. Beattle – J. E. Coyne	b) J. R. Beattle – L. Rasminsky
c) R. W. Lawson – G. K. Bouey	

1000 dolarů

L'Anse St. Jean u Saguenéské řeky (P-83)(zdroj: Bank Note Museum)

Tiskárna: Canadian Bank Note Company

a) J. R. Beattle – J. E. Coyne	b) J. R. Beattle – L. Rasminsky
c) G. K. Bouey – L. Rasminsky	d) R. W. Lawson – G. K. Bouey
e) G. G. Thiessen – J. W. Crow	

Bankovky v hodnotách 1, 2 a 1000 dolarů pozbyly platnosti dnem 1. ledna 2021. Ostatní nominály, i když se téměř nevidí v oběhu, jsou ještě platné a dají se vyměnit v bankách za nové vzory.

Při tisku bankovek někdy došlo k tiskovým chybám. Takové defektní bankovky byly vyřazeny a později zničeny. Místo nich byla vytištěna řada náhradních bankovek. Tyto bankovky jsou označeny před sériovým číslem hvězdičkou.

V roce 1967 vydala Bank of Canada ke 100. výročí kanadské konfederace pamětní bankovku, jejíž lícní strana je velmi podobná jednomu dolaru vzoru 1954, ale to už je jiný námět pro další článek.

Použité zdroje:

Anonym: *Canada – Bank of Canada*. [online]. [Cit.28.11.2022] dostupné z internetu: www.banknote.ws/COLLECTION/countries/AME/CAN/CAN/-BOC.htm

Anonym: *George VI*. [online]. [Cit.28.11.2022] dostupné z internetu: https://en.wikipedia.org/wiki/George_VI

Anonym: *Princess Elizabeth*. [online]. [Cit.28.11.2022] dostupné z internetu: <https://karsh.org/photographs/princess-elizabeth-7>

Cuhaj, George S; *Standard Catalog of World Paper Money, General Issues 1368-1960*; F+W Media; 15. vydání 2014

Graham, R. J.; *A Charlton Standard Catalogue - Canadian Government Paper Money*; The Charlton Press; 24. Vydání 2012

Linzmayr, Owen: *The Banknote Book – Canada* [online]. [Cit. 28.11.2022] dostupné z internetu (placené předplatné): [https:// www.greysheet.com/bnb/canada](https://www.greysheet.com/bnb/canada)